

ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ТА АДМІНІСТРАТИВНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

УДК 343.9 (477)

DOI 10.32782/2709-9261-2022-2-4-10

Балабан Сергій Миколайович,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри кримінально-правових дисциплін

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро)

ORCID: 0000-0001-5098-0770

ВІКТИМОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ ВИДІВ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

У статті надано віктимологічну характеристику окремим видам кримінальних правопорушень проти власності з метою зниження показників викрадення чужого майна з автомобілів, особливо в умовах воєнного стану.

Встановлено, що стабілізація оперативної обстановки з протидії викраденню чужого майна з автомобілів (найчастіше вчиняються в громадських місцях – 71,4% від загальної кількості вивчених справ), зниження рівня віктимізації населення можливі лише на базі оптимізації організаційно-структурної побудови системи поліції, нормативно-правового регулювання її діяльності у сучасних умовах, вироблення нових форм і методів роботи з жертвами злочинних посягань.

Акцентовано увагу на тому, що працівник поліції, який здійснює проведення оперативно-розшукових заходів, повинен бути готовий до того, що жертва своїми діями може значним чином ускладнити його роботу. Він повинен бути чуйним, ввічливим і коректним. Як би він не поспішав, він повинен терпляче вислухати все, що вважатиме за потрібне сказати жертва. Обов'язково слід роз'яснити жертві, які будуть зроблені кроки з боку поліції, щоб затримати підозрюваного та відшкодувати завдані збитки.

Запропоновано діяльність патрульної поліції вважати корисною в тому випадку, якщо у разі встановлення маршрутів патрулювання буде враховано розташування місць найбільш частого вчинення певних видів крадіжок, працівники цієї служби своєчасно будуть знати прикмети злочинців. Це сприятиме затриманню, а отже, припиненню злочинної діяльності осіб, які вчиняють викрадення чужого майна з автомобілів. В інтересах профілактики досліджуваних кримінальних правопорушень слід готувати працівників патрульної поліції до проведення роз'яснювальної роботи серед автовласників щодо небезпеки паркування автомобілів у непристосованих для цього місцях.

Ключові слова: власність, віктимологія, потерпілий, кримінальні правопорушення проти власності, поліцейська діяльність.

Постановка проблеми. Профілактична робота з потенційними жертвами кримінальних правопорушень – це важливий напрям попереджувальної діяльності правоохоронних органів з населенням. Метою її є зменшення небезпеки стати жертвою злочину. Для цього проводиться навчання громадян правил поведінки, яке має допомагати уникнути злочинних посягань на їхнє життя, здоров'я, честь, гідність та власність.

Досить часто потерпілий є «пасивним» співучасником вчиненого проти нього кримінального правопорушення. Саме як непрямі учасники повинні розглядатися потерпілі, оскільки, не здійснюючи певних дій, продиктованих часом, не приймаючи заходів обережності, громадяни підвищують ступінь імовірності стати жертвою

злочинного посягання [1, с. 179], в тому числі і викрадення майна з автомобілів.

Викрадення чужого майна з автомобілів є специфічним кримінальним правопорушенням в оперативно-розшуковому розумінні: потерпілими є, в основному, власники автомобілів здебільшого вітчизняного виробництва (90,9% від загальної кількості вивчених справ). Під час паркування автомобілів у непристосованих для цього місцях детермінанти проявляються у нестачі коштів для стоянки на спецмайданчиках, їх віддаленості від місця проживання, звичайним небезпечним вживати заходів із забезпечення своєї власності, надмірній довірливості до людей, у безпорадності, пов'язаної з хворобою, віком, певними фізичними вадами потерпілих.

Іншою проблемою протидії досліджуваному виду кримінальних правопорушень є той факт, що більшість потерпілих не звертається до поліції із заявою, щоб уникнути зайвого клопоту, та й правоохоронці вкрай неохоче приймають заяви та повідомлення про викрадення майна з автомобілів. Ситуація не змінилася на краще у зв'язку з прийняттям та набуттям чинності нового Кримінального процесуального кодексу України 2012 року [2], відповідно до положень якого кожна заява чи повідомлення мали заноситися до Єдиного реєстру досудових розслідувань та одразу починатися кримінальне провадження, проте це далеко не так.

Разом із тим наростання недовіри до всієї системи кримінальної юстиції у сукупності з іншими факторами сприяють підвищенню рівня латентності подібних кримінальних правопорушень, що призводить до відсутності відображення такого виду кримінальних правопорушень в офіційній статистиці поряд з іншими видами розкрадань. Відсутність статистичних даних з цього виду крадіжок ускладнює контакти правоохоронних органів із засобами масової інформації, що може бути причиною неефективного запобігання злочинності та підвищення рівня віктимізації населення.

Метою статті є окреслення віктимологічної характеристики окремих видів кримінальних правопорушень проти власності з метою зниження показників викрадення чужого майна з автомобілів, особливо в умовах воєнного стану.

Стан дослідження. Слід зазначити, що теоретичним підґрунтям для проведення такого дослідження є праці Д.В. Рівмана та С.О. Тулякова. Низка вчених свої роботи присвятили віктимологічній профілактиці окремих видів суспільно небезпечних посягань. Серед них можна відзначити С.В. Албула, В.О. Іващенко, А.О. Йосипів, Л.Г. Козлюк, А.Ю. Кулієва, А.В. Микитчика, О.М. Мойсюка, О.В. Паньчука, К.Л. Попова, О.Ю. Юрченко та ін. Протягом 2012–2013 років опубліковано декілька статей Н.О. Овчарик, проте протидія викраденням чужого майна з автомобілів, особливо з початку відкритої війни росії проти України, є недослідженою проблемою з точки зору протидії таким посяганням на власність.

Виклад основного матеріалу. Сказане дозволяє зробити попередній висновок, що стабілізація оперативної обстановки з протидії викраденням чужого майна з автомобілів (найчастіше вчиняються в громадських місцях – 71,4% від загальної кількості вивчених справ), зниження рівня віктимізації населення можливі лише на базі оптимізації організаційно-структурної побудови системи поліції, нормативно-правового регулювання її діяльності у сучасних умовах, вироблення нових форм і методів роботи з жертвами злочинних посягань.

Деякі вчені виділяють два складники віктимності – особистісні якості індивіда і зовнішнього середовища. У людини є значна кількість особистісних характеристик, що підвищують рівень віктимності (легковажність, неуважність, довірливість, особливий вид діяльності), але поки немає сприятливих умов для реалізації злочинного умислу іншої особи (поряд знаходяться люди, не досить часу та ін.). Посягання в такому разі навряд чи здійсняться. Або інший варіант: людина уважна, обережна, неагресивна, врівноважена, але склалася така обстановка, в якій вона не може запобігти посяганням і навіть передбачити його (наприклад, випадкова жертва акту тероризму) [3, с. 11].

У цьому зв'язку хотілося б навести точку зору Д.В. Рівмана стосовно того, що індивідуальна вікти-

мність – це зумовлений наявністю злочинності стан уразливості окремої особи, що виражається в об'єктивно властивій людині (але не фатальній) здатності стати жертвою злочину. Реалізована злочинним актом або залишилася в потенційній можливості, ця вразливість залежить від суб'єктивних та об'єктивних нахилів і зрештою виступає як нездатність протистояти злочинцеві, зумовлена сукупністю чинників, що роблять її об'єктивною (не залежною від жертви) або залишають її на рівні суб'єктивного «небажання або невміння» [4, с. 42].

У віктимології є такий термін, як віктимізація, під якою розуміється процес і результат перетворення особи на жертву злочину [5, с. 12].

Віктимологія ввела ще одне поняття – віктимна поведінка. Така поведінка полягає в тому, що потерпілий у період часу, що безпосередньо передував злочинному посягання, своїми діями створює ризиковану для себе ситуацію, провокуючи вчинення злочину. У цьому випадку особа вже проявляє певну активність, хоча і не бажає вчинення стосовно себе посягання [5, с. 56].

Така проблема найбільш актуальна для розслідування викрадень чужого майна з автомобілів, водії яких ненадовго зупиняються, наприклад, біля придорожного кафе. Це пояснюється тим, що, оцінюючи поведінку потерпілого перед вчиненням крадіжки, часто можна зробити висновок про відсутність елементарних заходів, спрямованих на збереження свого майна (незакриті дверцята автомобіля чи неувімкнена сигналізація, залишені цінні речі на передній панелі чи на сидіннях та ін.).

Одним з напрямів використання віктимологічних знань на практиці є віктимологічна профілактика. Відомо, що теорія віктимологічної профілактики створюється вже багато десятиліть (розробка окремих проблем, формулювання понять, визначень тощо). Дотепер така профілактика пройшла етап створення теоретичних схем, що спираються, з одного боку, на емпірику, практику, а з іншого – на теоретичну «модель» предмета свого дослідження [5].

Під віктимологічною профілактикою розуміється специфічна діяльність соціальних інститутів, спрямована на виявлення і усунення (нейтралізацію, блокування) чинників, обставин, ситуацій, що формують віктимну поведінку і в цій якості детермінують вчинення злочинів; встановлення груп ризику і конкретних осіб з підвищеним ступенем віктимності і вплив на них з метою відновлення або активізації їхніх захисних властивостей; розробка або вдосконалення вже наявних спеціальних засобів захисту громадян від кримінальних правопорушень та подальшої віктимізації [5, с. 112].

На думку Д.В. Рівмана, віктимологічна профілактика являє собою цілеспрямований спеціалізований вплив на осіб з неправомірною або аморальною поведінкою, а також на фактори, що зумовлюють віктимність, пов'язану з подібною поведінкою [4, с. 115].

Метою віктимологічних напрямів запобігання кримінальним правопорушенням є максимальне залучення внутрішніх резервів людини та спрямування їх на себе, а також нейтралізація факторів, що впливають на підвищення віктимності такої особи або категорії осіб.

Традиційно розрізняють такі види віктимологічної профілактики (за аналогією з профілактикою кримінальних правопорушень загалом), як:

1) загальна віктимологічна профілактика, яка включає виявлення причин злочинів і умов, що сприяють їх вчиненню, якщо вони пов'язані з особистістю і поведінкою потерпілих, усунення цих причин і умов;

2) індивідуальна віктимологічна профілактика, яка включає виявлення осіб, які мають підвищену віктимність, організацію щодо цих осіб заходів виховання, навчання, забезпечення особистої безпеки;

3) видова віктимологічна профілактика, спрямована на роботу з жертвами окремих видів з кримінальних правопорушень (зґвалтувань, крадіжок та ін.);

4) невідкладна віктимологічна профілактика, яка включає запобігання конкретним підготовленим кримінальним правопорушенням з використанням захисних ресурсів потенційної жертви, а також тактичних можливостей, що виникають у разі організації профілактичної роботи з потерпілим [4].

Оскільки викрадення чужого майна належить до так званих вуличних злочинів, то слід зосередити увагу на ролі саме підрозділів патрульної поліції у віктимологічній профілактиці розглядуваних кримінальних правопорушень.

Діяльність дільничних офіцерів поліції щодо профілактики розкрадань має переважно загальнопрофілактичний характер. Але коли існує тісна взаємодія цієї служби з іншими службами, з'являються більш широкі можливості для безпосереднього впливу на ситуацію, що складається у сфері протидії викраденню чужого майна з автомобілів. Глибоке знання обстановки, населення на своїй ділянці дозволяє своєчасно інформувати інші служби, зокрема, карний розшук про осіб, які являють оперативний інтерес з точки зору доцільності застосування до них заходів профілактичного впливу.

Поряд з розглянутими суб'єктами запобіжної діяльності існують й інші підрозділи Національної поліції, які безпосередньою профілактикою кримінальних правопорушень не займаються, але в процесі своєї діяльності в змозі опосередковано вплинути на профілактику досліджуваних злочинних посягань. Розглянемо деякі профілактичні можливості їхньої діяльності.

Як зазначалося раніше, у зв'язку з особливостями місць вчинення викрадень чужого майна з автомобілів роботу із запобігання цьому виду кримінальних правопорушень можуть здійснювати підрозділи Департаментів превентивної діяльності та патрульної поліції Національної поліції України.

У вирішенні завдань з охорони громадського порядку, покладених на поліцію, важливе місце відводиться патрульній поліції (у невеличких містечках та сільській місцевості – працівники сектору реагування патрульної поліції). Особливість охорони громадського порядку полягає насамперед у тому, що вона здійснюється в людних місцях: на вулицях, площах, у парках, на транспортних магістралях, вокзалах, пристанях, в аеропортах, під час проведення масових заходів, а також у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Розглянута діяльність, крім того, визначається властивостями громадського порядку як об'єкта правової охорони.

Громадський порядок у місцях масового скупчення людей складається переважно в умовах так званої позаколективної поведінки, коли (на відміну від поведінки в трудовому колективі) кожен індивід вступає у спілкування один з одним, керуючись лише власними прагненнями, інтересами і мотивами, пов'язаними із задоволенням особистих матеріальних і духовних потреб. Встановлювані при цьому взаємини носять, як правило, тимчасовий, нестійкий характер, у результаті чого з'являється велика вірогідність неузгодженості дій (вчинків), виникнення конфліктних ситуацій.

Все це призводить до необхідності своєчасного попередження і припинення антигромадської поведінки, впорядкування відносин між людьми в межах, визначених правовими та іншими соціальними нормами.

Надання допомоги у взаємодії з оперативними підрозділами із запобігання та профілактики викрадень чужого майна з автомобілів може полягати в такому.

Наприклад, діяльність патрульної поліції може виявитися корисною в тому випадку, якщо у разі встановлення маршрутів патрулювання буде враховано розташування місць найбільш частого вчинення певних видів крадіжок, працівники цієї служби своєчасно будуть знати прикмети злочинців. Це сприятиме затриманню, а отже, припиненню злочинної діяльності осіб, які вчиняють викрадення чужого майна з автомобілів.

В інтересах профілактики досліджуваних кримінальних правопорушень слід готувати працівників патрульної поліції до проведення роз'яснювальної роботи серед автовласників щодо безпеки паркування автомобілів у непристосованих для цього місцях.

Від служби чергової частини вимагається оперативне реагування на сигнали про вчинення розкрадань, правильна організація пошуку злочинців по «гарячих слідах», своєчасне направлення інформації у сусідні райони та інші зацікавлені служби. Одним із заходів вдосконалення ними профілактики є поліпшення організації взаємодії та оперативного реагування на сигнали про можливе вчинення кримінальних правопорушень проти власності.

У разі планування заходів із запобігання корисливим посяганням на власність необхідно враховувати їх способи, прийоми та місце скоєння. Під контроль правоохоронних органів повинні бути взяті громадські місця, де найбільш часто залишають автомобілі, наприклад, місця дозвілля та відпочинку, укладання різних угод, пов'язаних з обігом грошових коштів та ін. Особливу увагу слід приділяти встановленню камер відеоспостереження за необладнаними стоянками автомобілів, що неможливо без взаємодії з місцевими органами влади.

Важливим напрямом запобігання викраденням чужого майна з автомобілів повинні стати заходи, спрямовані на поліпшення контактів правоохоронних органів зі ЗМІ. Коли поліція тісно співпрацює із ЗМІ у справі запобігання вчиненню кримінальних правопорушень проти власності, результати такої співпраці бувають досить відчутними. Інформування населення про найбільш поширені прийоми і способи проникнення у салон автомобіля має стати одним із найважливіших напрямів такої співпраці.

Не менш велике значення в запобіганні викраденням чужого майна з автомобілів має належати створенню нової системи взаємодії поліції з недержавними охоронними структурами, проведення спільних заходів щодо виявлення та припинення фактів посягань на чуже майно.

В Україні майбутні співробітники поліції вивчають основи професійної етики, одним з розділів якої є поліцейська деонтологія. Забезпечення деонтологічного підходу до підготовки поліцейських кадрів дозволить знизити те негативне ставлення значної кількості наших співгромадян до поліції, яке сформувалося через одиничні випадки порушень прав людини, зловживань, що іноді допускаються окремими співробітниками правоохоронних органів.

Громадяни будуть сприяти судочинству тільки тоді, коли держава забезпечить їм безпеку і шанобливе ставлення з боку посадових осіб поліції, прокуратури.

На нашу думку, поліцейські офіцери громад можуть стати основою для підвищення довіри між населенням і правоохоронними структурами, що збільшить ефективність протидії злочинності.

Велику увагу слід приділити професійній підготовці майбутніх співробітників правоохоронних органів, вони повинні завжди дотримуватися норм поліцейської етики. Дільничним офіцерам, співробітникам оперативно-слідчих органів необхідно також знати психологічні тонкощі роботи з потерпілими, особливо від кримінальних правопорушень проти власності. Адже в результаті вчинення кримінального правопорушення людині заподіюється моральна, фізична і матеріальна шкода.

Як слушно зазначає С.М. Алфьоров, з огляду на всю систему заходів покращення відчуття захищеності кожного із нас з боку держави стає очевидною провідна роль поліції як основного суб'єкта забезпечення правопорядку. Це, своєю чергою, вимагає від поліції якісного виконання поставлених перед нею завдань та високої оцінки проведеної роботи з боку пересічних громадян [6, с. 13].

Моральна шкода – неминучий наслідок будь-якого кримінального правопорушення. Реальний фізичний захист та психологічна підтримка потерпілих мають для них особливо велике значення. Абсолютно неприпустимо упереджене, грубе, зневажливе, недовірливе ставлення до потерпілих з боку співробітників правоохоронних органів.

Співробітники, які займаються розкриттям і розслідуванням кримінальних правопорушень, часто взагалі

не звертають уваги на стан потерпілих та не дбають про те, щоб надати їм хоча б психологічну допомогу, якої вони потребують. У кінцевому рахунку, нерідко для багатьох потерпілих моральна вторинна шкода може бути більш серйозною, ніж первинна.

Висновки. Слід зазначити, що жертвою викрадення майна з автомобіля може стати будь-який автовласник. Емоційно-психологічний стан жертви відрізняється від поведінки звичайної людини. Така поведінка може значним чином ускладнити проведення оперативно-розшукових заходів. Працівники поліції, які здійснюють оперативно-розшукові заходи, обов'язково повинні враховувати цей емоційний стан жертви. Тому їхні дії і вчинки здебільшого повинні бути схожими на дії лікарів, які оглядають хворих пацієнтів.

За жодних умов неприпустимо показувати власне нетерпіння і скепсис; коментувати версії і сказане потерпілим як якусь нісенітницю; звинувачувати в безпечності та допущених помилках.

Працівник поліції, який здійснює проведення оперативно-розшукових заходів, повинен бути готовий до того, що жертва своїми діями може значним чином ускладнити його роботу. Він повинен бути чуйним, ввічливим і коректним. Як би він не поспішав, він повинен терпляче вислухати все, що вважатиме за потрібне сказати жертва. Обов'язково слід роз'яснити жертві, які будуть зроблені кроки з боку поліції, щоб затримати підозрюваного та відшкодувати завдані збитки.

Список використаних джерел:

1. Шаблістий В.В. Поняття інтересу в кримінальному праві України: постановка проблеми. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ* : науковий журнал. 2018. Спеціальний випуск. № 3 (94). «Права людини: методологічний, гносеологічний та онтологічний аспекти». С. 175–180.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. З наступними змінами та доповненнями. *Голос України* від 19.05.2012. № 90–91.
3. Юрченко О.Ю. Роль віктимної поведінки потерпілих при вчиненні тяжких насильницьких злочинів проти життя та здоров'я особи в Україні : автореф. дис... канд. юрид. наук. Харків, 2004. 18 с.
4. Ривман Д.В. Кримінальна виктимологія. Санкт-Петербург : Питер, 2002. 304 с.
5. Туляков В.А. Виктимологія (соціальні та кримінологічні проблеми) : монографія. Одеса : Юридична література, 2000. 336 с.
6. Алфьоров С.М. Вдосконалення попереджувальної діяльності органів внутрішніх справ у контексті реформування системи кримінальної юстиції України. *Вісник Кримінологічної асоціації України* : збірник наукових праць. 2012. № 2. С. 7–14.
7. Шаблістий В.В. Проблеми кримінально-правового забезпечення поліцейської діяльності в Україні у сфері протидії злочинам проти власності. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 2. С. 141–149.

References

1. Shablysty, V.V. (2018). Poniattia interesu v kryminalnomu pravi Ukrainy: postanovka problemy. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav: naukovyi zhurnal* [The concept of interest in the criminal law of Ukraine: statement of the problem. Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs: scientific journal]. *Spetsialnyi vypusk № 3 (94)*. «Prava liudyny: metodolohichni, hnoseolohichni ta ontolohichni aspekty». S. 175–180 [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. (2012). Z nastupnymy zminaty ta dopovnenniamy. *Holos Ukrainy vid 19.05.2012. № 90–91* [Criminal Procedure Code of Ukraine] [in Ukrainian].
3. Yurchenko, O.Yu. (2004). Rol viktyimnoi povedinky poterpylykh pry vchynenni tiazhkykh nasylnytskykh zlochyiv proty zhyttia ta zdorovia osoby v Ukraini: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk [The role of victim behavior of victims in the commission of serious violent crimes against life and health of a person in Ukraine: autoref. thesis ... candidate law of science] Kharkiv, 18 s. [in Ukrainian].
4. Ryvman, D.V. (2022). Kryminalnaia vyktyimolohyia [Criminal victimology]. Sankt-Peterburg: Pyter. 304 s. [in Russian].
5. Tuliakov, V.A. (2000). Vyktyimolohyia (sotsyalnye y krymynolohycheskye problemy): monohrafyia [Victimology (social and criminological problems): monograph]. Odesa: Yurydychna literatura. 336 s. [in Russian].
6. Alforov, S.M. (2012). Vdoskonalennia poperedzhuvalnoi diialnosti orhaniv vnutrishnikh sprav u konteksti reformuvannia systemy kryminalnoi yustytisii Ukrainy. *Visnyk Krymynolohichnoi asotsiatsii Ukrainy: zbirnyk naukovykh prats* [Improving the preventive activity of internal affairs bodies in the context of reforming the criminal justice system of Ukraine]. № 2. S. 7–14 [in Ukrainian].

7. Shablysty, V.V. (2017). Problemy kryminalno-pravovoho zabezpechennia politseiskoi diialnosti v Ukraini u sferi protydii zlochynam proty vlasnosti [Problems of criminal law enforcement of police activity in Ukraine in the field of combating crimes against property]. Visnyk kryminalnoho sudochynstva. № 2. S. 141–149 [in Ukrainian].

Balaban Serhii,

Candidate of Law Science,
Associate Professor of the Department of Criminal Law Disciplines
(Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro)
ORCID: 0000-0001-5098-0770

**VICTIMOLOGY CHARACTERISTICS OF CERTAIN TYPES OF CRIMINAL OFFENSES
AGAINST PROPERTY**

The article examines the victimological characteristics of certain types of criminal offenses against property with the aim of reducing the rates of theft of other people's property from cars, especially in the conditions of martial law.

It has been established that the stabilization of the operational situation for countering the theft of someone else's property from cars (they are most often committed in public places – 71.4% of the total number of cases studied), reducing the level of victimization of the population, is possible only on the basis of optimizing the organizational and structural construction of the police system, normative legal regulation of their activities in modern conditions, development of new forms and methods of working with victims of criminal offenses.

Any car owner can become a victim of theft of property from a car. The emotional and psychological state of the victim differs from the behavior of an ordinary person. Such behavior can significantly complicate the implementation of operative and search measures. Police officers who carry out operative and investigative measures must take into account this emotional state of the victim. Therefore, their actions and deeds in most cases should be similar to the actions of doctors who examine sick patients.

Under no circumstances is it permissible to show your own impatience and skepticism; to comment on the versions and what was said by the victim as some kind of nonsense; blame on safety and mistakes made.

A police officer who carries out operational and investigative measures must be prepared for the fact that the victim's actions can significantly complicate his work. He should be sensitive, polite and correct. No matter how hasty he is, he must patiently listen to whatever the victim thinks necessary to say. Be sure to explain to the victim what steps will be taken by the police to apprehend the suspect and compensate for the damages.

It is proposed that the activity of the patrol police be considered useful if, when establishing patrol routes, the locations of the most frequent commissions of certain types of theft are taken into account, the employees of this service will be aware of the signs of criminals in a timely manner. This will contribute to the arrest and, therefore, to the cessation of criminal activity of persons who commit theft of other people's property from cars.

In the interests of the prevention of investigated criminal offenses, patrol police officers should be trained to educate car owners about the dangers of parking cars in unsuitable places.

Key words: *property, victimology, victim, criminal offenses against property, police activity.*